

Psykologprofesjonens aktuelle stilling.

Bjørn Christiansen

*Institutt for samfunnspsykologi
Bergen*

Nyhusutvalgets annen delinnstilling om «Spesialistene i helsetjenesten, pleiehjemmene m.v.», som ble avgitt i mars 1982 (utgitt som NOU 1982:10), inneholder en del tallopplysninger om psykologprofesjonens størrelse, spesialiseringsgrad og geografiske fordeling. Innstillingen inneholder også data om legestanden. Dette gjør det mulig å trekke en del interessante sammenligninger. Nedenfor følger en kvantitativ beskrivelse av norsk psykologi, avfattet i 7 punkter:

§ 1: Antall godkjente psykologer pr. 1/1-81 var 1.309. Antatt autoriserte leger pr. 1979 var 8.345. Psykologstanden økte i slutten av 70-årene med ca. 100 pr. år. Legeøkningen på samme tid var på ca. 420 pr. år.

§ 2: Antall yrkesaktive psykologer var pr. 1/7-81 anslagsvis 1.135. Antatt yrkesaktive leger var i 1979 — 7.813.

§ 3: Antall psykologer med spesialistgodkjenning var pr. 1/7-81 422, dvs. 37 % av de yrkesaktive. Blant legene var det i 1979 2.826 godkjente spesialister, hvilket utgjør 36 % av den yrkesaktive legestand.

§ 4: Blant psykologene var det i 1981 338 som hadde spesialiststatus innenfor det helsepsykologiske området (klinisk psykologi/psykologisk behandling). Disse spesialistene representerte 30 % av de yrkesaktive. Blant legene var det i 1978 410 som hadde spesialistgodkjenning i psykiatri. Disse utgjorde 5 % av legestanden.

§ 5: Blant de klinisk-psykologiske spesia-

lister var det i 1981 anslagsvis 52 som var i privatpraksis. Dette representerer en andel på 15 %. Blant de godkjente psykiaterne var det i 1978 64 som var hovedbeskjeftiget i privat praksis. Dette gir en andel på 16 %.

§ 6: 150 av de 336 klinisk-psykologiske spesialister arbeidet i 1981 i Oslo. Dette representerer 45 % av spesialistene. Det tilsvarende tall for Oslo-arbeidende psykiatere var 147. Dette gir en andel på 36 %. Disse tall må sees i lys av at Oslo har 11 % av landets befolkning.

§ 7: 34 av de 52 privatpraktiserende spesialister i klinisk psykologi oppgis å arbeide i Oslo. Dette gir en andel på 65 %. Det tilsvarende tall for psykiaterne er 29 av 64, hvilket utgjør 45 %.

Oppsummerende kan det sies at psykologprofesjonen i størrelse utgjør ca. 1/6 av legeprofesjonen. Den aktuelle yrkesaktivitet er ca. 87 % blant psykologene og 94 % blant legene, — hvilket reflekterer forskjeller i kjønns- og aldersfordeling. Andelen spesialister er omlag den samme; ca. 1/3 i begge profesjoner. Mens det absolutte tall på psykologspesialister og på spesialister i psykiatri er omtrent likt utgjør psykiaterne bare ca. 5 % av legestanden. Det absolutte og relative antall i privatpraksis blant psykiatere og kliniske psykologer er noenlunde likt. Videre er det blant begge spesialistgrupper en betydelig geografisk skjevfordeling i forhold til Oslo, en skjevfordeling som blir enda mer markert når man tar for seg yrkesutøverne som er engasjert i privat praksis. Skjevfordelingen er på begge punkter vesentlig større blant psykologene enn blant psykiaterne.

Det er viktig å peke på at vi her har gitt en beskrivelse av beskjeftigelses-situasjonen ved overgangen mellom 70- og 80-årene. Det er grunn til å anta at forholdene vil endre seg en god del i løpet av det neste 10-år. Vi vil vente, forutsatt at det ikke innføres nye offentlige reguleringsordninger, at andelen i privatpraksis vil øke vesentlig, og at den nåværende skjevfordeling av spesialister og privatpraktiserende mellom Oslo og resten av landet etterhvert vil bli mindre påfallende.